

CHAI R... U KHAI XUÂN

Nguyễn n T... ng Thi... t

Mùa hè vừa qua nhân ghé thăm Vancouver BC bên Canada đã thăm một người quen tôi tình cờ được gặp một tờ tạp chí cũ in tại Việt Nam. Đó là số báo Xuân Đinh Hợi 2007 với chủ đề Chai Xuân của tạp chí NHÀ ĐỒ P do Hoàng Kiến Trúc Số Việt Nam thực hiện.

Số báo Xuân này là một bộ sưu tập giới thiệu những “quán đồ p” của ba miền Trung Nam Bắc với những hình ảnh màu tuy rất đẹp nhưng in với kỹ thuật tinh xảo không thua bất cứ một magazine quảng cáo nào của các hãng máy bay mà ta thường thấy trên các chuyến phi cơ bay đường quốc tế.

Khi giới thiệu trang báo giới thiệu quán cà phê La Poste của thành phố Đà Lạt tôi ngỡ ngàng xúc động và vui xin chào nhà số báo đó đã mang về một giờ làm việc niềm. Bởi vì quán cà phê này chính là căn nhà xưa mà chúng tôi đã từng ở 52 năm trước đây và là nơi ghi dấu vết bao kỷ niệm êm đềm của tôi với cha tôi.

Đây là một biệt thự lớn hai tầng có lối kiến trúc rất tây, xưa kia nó mang số 12 đường Yersin nay đổi thành 12 đường Trần Phú. Nguyên từng là cửa hàng bán thực phẩm và rau củ tây mang tên Poinsard et Veyret, nay biến thành một Restaurant. Tầng trên của biệt thự chia thành nhiều phòng nhỏ thu nhỏ để ở gia đình, trong đó gia đình chúng tôi chiếm 2 gian có ban công nhìn sang Hôtel du Parc nằm bên kia đường Yersin. Những gian phòng đó nay chủ đã được phá ra tận trang lối đi biến thành quán cà phê La Poste. Tôi nhìn vào bức ảnh căn biệt thự này. Một tên đồ chơi nhà trên cái cửa chính từng mang hiên Poinsard & Veyret thay bằng Le Café de la Poste, Restaurant.

Bên cạnh bức ảnh là một người giới thiệu quán La Poste của tác giả Lưu Việt: Có lẽ uống cà phê là một cái thi vị không thể thiếu của thành phố Đà Lạt. Thú thật là đồ chơi tâm hồn cà phê và nhìn từ trên cao quan sát thành phố sống động mù. Món “đồ chơi” của quán này là những view nhìn bên cửa sổ. Đó chính là những bức tranh thiên nhiên sinh động, mà tôi đó bạn có thể hàng giờ đọc sách và ngắm mà rời đi được những cái nhìn của Đà Lạt. Bạn có thể ngồi tại vị trí ban công để ngắm nhìn màn đêm và những người đi cà phê nóng ấm tan trên đầu môi và hoà vào trong bạn...

Tôi nhìn bức ảnh cái view đẹp ý nghĩa này của quán La Poste. Hình chụp một ban công với cái bàn vuông, chiếc ghế gỗ, bên kia đường là khách sạn Du Parc, xa xa là “nhà thờ con gà” của Đà Lạt.

Lòng tôi băng khuâng...

Cái view đó cũng đúng là cái view mà cha tôi đã nhìn ngắm và vui nên một hồi pha phở một bát bún. Rồi thì bây giờ tôi không giới thiệu bức ảnh này.

Tôi nghĩ tôi mất ngày nào đó tôi sống ngó trên chi c gh y đ nhìn l i c nh cũ mà ng i x a không còn đ ng m ngùi h i t ng m t th i xa v ng đã qua trên n a th k . Ng i u ng cà phê đó tôi bi t là mình s có m t c m giác r t riêng t nó không th gi ng c m giác c a b t k m t ng i khách nào c a quán La Poste, b i vì tôi là ng i duy nh t ng i đó mà có c m t ng nh đ c ng i lên chính tu i th c a mình...

Một nơi lý tưởng, nếu bạn muốn tận hưởng thú uống cà phê tại Đà Lạt

BÀI: LẠC VIỆT - ẢNH: MINH TÂM

Có lẽ uống cà phê là một cái thi vị không thể thiếu của thành phố Đà Lạt. Thú nhất là được nhâm nhi cà phê và từ trên cao quan sát thành phố sương mù.

Nếu đã ngồi lún ngòi lại, thì bạn sẽ thấy không gian ở đây thật tĩnh, tĩnh để hưởng thụ sự mát lạnh của khí trời, để kịp nhìn lại, để quan sát và phát hiện nhiều điều thú vị. Màu vàng rực hoa quý vàng điểm tó trên vách xem ra sẽ đánh thức thị giác của ta vào những ngày đông. Bàn ghế, chỗ ngồi hoàn toàn được bố trí thoáng, để tạo cảm giác riêng tư cho từng chỗ ngồi. Bạn hoàn toàn có thể ngồi đây để viết thư, nhật ký hoặc nghiền ngẫm cuốn tiểu thuyết ưng ý. Đó đây là bàn bi da, tấm bảng phi tiêu để tạ tiêu khiến nếu chợt có cơn mưa đến bên ngoài. Cách bài trí có lẽ là một sự hòa trộn khá hoàn hảo giữa cấu trúc Pháp và chất liệu địa phương. Sàn nhà gạch tàu, sỏi đá, những chiếc gui để đựng hoa, những chiếc nón để treo đèn giăng giăng đây đó, nhưng chiếc nò, cung tên,... như một cách nhắc về quá khứ của Đà Lạt, của những rừng cây, của những người dân tộc. "Đường như trong Tây cũng có rất nhiều Tà".

Và món "đặc" nhất của quán này là những view nhìn bên của số. Đó chính là những bức tranh thiên nhiên sinh động, mà tại đó bạn có thể hàng giờ đọc sách và ngắm mưa rơi để được hưởng cái lạnh của Đà Lạt. Bạn có thể ngồi tại vị trí ban công để cái lạnh mon man da thịt và để những giọt cà phê nóng ấm tan trên đầu mới và hòa vào trong bạn.

ĐỊA CHỈ: 12 TRẦN PHÚ, TP. ĐÀ LẠT
GIỜ MỞ CỬA: 6G - 22G30
KHÔNG NGHỈ TẾT

Thời gian tôi ở căn nhà đó là năm tôi học lớp Đệ Lục trường trung học công lập Quang Trung Đà Lạt niên khóa 1955-56. Trường cách nhà khá xa, đi bộ cũng mất trên nửa tiếng. Mẹ tôi chỉ ưu tiên trường học nên mẹ tôi tập trên vai đứa bé 15 tuổi tung tăng đi dọc con đường men theo hẻm Xuân Hoàng đến nhà. Bà đi qua đường Ông Đạo Lữ nào cũng vẫy mũi cá tanh của phân bón bốc lên từ cánh ruộng rau trong phố Ánh Sáng sục vào mũi nó như như tôi là mình đã sắp sửa về đến nhà. Qua đường này tôi nhớ phải lên mất con đường rết ngùn ngụt, ngùn mà cong, là đường Lê Đức Hạnh. Đường này ở dưới đường tôi nhớ nhìn lên đường nhà thơ Đà Lạt. Trên cao chót vót có mất con gà bằng thép như xúu gòn trên đường cây thánh giá. Rồi trái trên đường Yersin đi ngang nhà bạn tôi của thành phố đã thay bởi thỏi Poincard & Veyret quét màu vôi vàng hiện trường mất.

Trên lối đi bởi thỏi đó khi thì tôi thấy thỏi phóng trên ban công bóng dáng cha tôi đang lui cui treo mất giò hoa phong lan khi thì có tiếng kèn của cha tôi vẳng ra mất bạn như cây mà hội đó ông trường hay thỏi, đó là bạn như mang tên Quán trọ chi tôi là: L’Auberge au crépuscule... OÙ je reviens toujours... Lorsque l’oiseau module... Un dernier chant d’amour...

Tôi nhà bạn tôi ở Đà Lạt bạn tôi qua đường Trường Đạo tôi đi chân lên vĩa hè xi măng kẻ ca-rô rộng thềm thang. Ngôi nhà chúng tôi nằm ở vĩa trí giữa hai khách sạn lớn như thành phố là khách sạn Du Parc và khách sạn Langbian, phía trước ngay trên mũi nhọn của hai con đường chầu nhau là đường Yersin và đường Trường Đạo. Lữ nào đi trên vĩa hè này tôi cũng không quên ghé nhìn bên trong cửa hàng Poincard&Veyret. Sau mất quầy kính bán thỏi phim Pháp như pa-tê, xúc-xích, pho-mát, bìa... mất bà đầm béo phồng phồng chồn áo choàng trường đường bán hàng. Có bạn cha tôi đến tôi vào tiệm mua thỏi lá và rượu vang. Trong lúc tôi trường trong tiệm cha tôi nói chuyện về quầy vĩa bà đầm, thỏi nhỏi thỏi ng bả ta lữ phá lên cười. Tôi chỏi ng hi tôi hai ng như nói gì chỏi nghe thỏi trường mất mồi mất tiếng Écrivain thỏi ra thỏi của mi trường cha tôi. Tôi đoán là bả ta hi cha tôi làm nghề gì. Dù là ở ngay trên lối của nhà hàng như trường chúng tôi lên gác bằng cửa thang riêng, không dính gì đến nhà hàng phía dưới. Đi trên vĩa hè qua mất cửa tiệm boutique, salon... trên đường Yersin, gần đến phía sau khách sạn Langbian, tôi vào mất cái sân rộng lát đá hình tam giác, xung quanh sân là mất trường của nhỏi ng của tiệm nói trên. Bà đi qua mất cái chu trường ng của cu tôi sân tôi lên mất cửa thang gần trường là lữ đi chung của thỏi các đến vĩa gia của ở trên lối.

Đây là khung cảnh trường quát căn nhà cha con chúng tôi đã trường nôi mà ngày nay 50 năm sau bởi thành quán cà phê La Poste. Chỏi bạn bây giờ đã hi tôi sao hi đến tên La Poste cho quán vì nó ở rết gần nhà bạn tôi chính của thành phố.

Là mất số báo Xuân nên trong thỏi chí NHÀ ĐỒ P cu tôi bài quầy cáo cho quán La Poste trong mất cái khung có ghi nhỏi ng hàng chỏi sau đây: Đũa chỏi 12 Trường Phú TP Đà Lạt. Giỏi mất của: 6G-22G30. Không nghề Trường.

Chính cái hàng chỏi “Không nghề Trường” như mất lữ mồi gồi mồi ng như hi ghé đến quán La Poste đến thỏi trường thỏi ly cà phê đến xuân mà tôi nghĩ thỏi vi thỏi bài Chai Rượu Khai Xuân này đến ghi lữ kẻ ni m vĩa mất cái Trường xa, Trường Bình Thân 1956, cũng là cái Trường ghi đến kẻ ni m sâu đến nhỏi của tôi trong thỏi gian tôi ở căn nhà cũ mà nay là quán cà phê La Poste này.

Ngày này... nhỏi ng ngày cu tôi năm...

Thành phố nhỏi phỏi mất làn mồi rết mồi ng lữ vào trong số trường khi nhỏi khách đi đến trường của m thỏi y nhỏi có nhỏi ng mũi kim trong suốt và nhỏi giá chỏi lâm râm trên da mất mình.

P phía hông bên trái của căn bởi thỏi chúng tôi ở là con đường nhỏi Trường Đạo, con đường trường

vòng đêm xuân ng h... Xuân H... ng... ngay ch... tr... c nhà Th... y T... . Cha tôi yêu con đ... ng... y... m. Nó ng... n thổi nh... ng r... t nên th... . M... t bên đ... ng là hồng c... a khách s... n Langian, bên kia, sau hàng thông xanh m... t h... hi... n ra... p loáng ánh n... ng. Hai bên hè tr... ng hai hàng lê mà năm... y hoa lê n... trái mùa tr... ng xóa. Nh... ng cánh hoa tr... ng theo c... n gió đông bay... l... l... trong s... ng. M... i... n đi ngang cha tôi... i kh... ngâm câu th... K... u: Cành lê tr... ng đi... m... t vài bông hoa... Có... n cha tôi nói v... i anh Th... ch tôi là ông mong mu... n... t ngày nào đó con đ... ng... y... s... mang tên Nh... t Linh.

Đ... s... a so... n cho cái t... t năm... y cha tôi và ch... Thoa ra đó b... nh... ng cành lê mang v... c... m trong nh... ng... l... th... y tinh. Ngoài hoa phong lan treo trên t... ng căn phòng đ... y nh... ng... l... hoa lê tr... ng thay cho hoa mai vàng đ... đón xuân.

Còn tôi, m... t bu... i chi... u cu... i năm đi h... c v... tôi đón nh... n cái T... t Bính Thân... y v... i lòng r... n rã khôn t... . B... c chân sáo trên v... a hè r... ng c... a đ... ng Yersin ngay phía đ... i ban công nhà tôi, tôi nghe t... phía bên kia đ... ng trong khuôn viên c... a Ty Ngân Kh... thành ph... Đà L... t có ti... ng nh... c ti... ng tr... ng ti... ng pháo t... ng b... ng r... n rành. Thì ra là nhân viên c... a Ty đang t... ch... c liên hoan T... t Niên.

Ch... y v... i lên gác tôi qu... ng cái c... c táp r... i ch... y ng... c tr... ra bằng qua đ... ng t... i tr... c Ty Ngân Kh... t... a... c... góc đ... ng Yersin và Bá Đa L... c. Quay chung quanh Ty Ngân Kh... là m... t b... t... ng th... p trên c... m hàng rào s... t. Tôi không th... nhìn vào phía trong đ... c vì ng... i đ... ng xem đã chi... m ch... t su... t đ... c hàng rào. B... t ch... p m... y ông già khó tính c... n... tôi chen b... a vào gi... a đám đông trèo lên đ... ng trên b... t... ng, hai tay v... n song s... t, nhìn vào trong.

Trên m... t kho... ng v... n r... ng ng... i ta thi... t... p... góc m... t cái sân kh... u g... có mái che trang trí hoa lá cành xum xuê và nh... ng bóng đèn xanh đ... . Trên mái c... a sân kh... u có treo b... c... nh... n đ... c k... t hoa... xung quanh, nh... chân dung T... ng th... ng Ngô Đình Di... m. Tr... c sân kh... u là m... y ch... c chi... c bàn ph... khăn tr... ng, bàn nào cũng có bình hoa, chung quanh bàn quan khách ng... i v... a ăn u... ng v... a h... ng m... t v... phía sân kh... u. Khách đàn ông b... n đ... vét c... đeo cà v... t, khách đàn bà... ng... y trong nh... ng chi... c áo dài, áo măng tô.

M... t n... ca sĩ b... c ra sân kh... u cúi chào khán thính gi... c... m... y micro gõ gõ m... y cái. R... i nh... c tr... i lên, ca sĩ hát. Ng... i... i... n... c Nam c... a ng... i Vi... t Nam... Vì đâu oán tranh đ... lòng nát tan... Đây B... n H... i là n... i ngăn cách đôi tình... Đ... ng lên tìm ch... n yên vui thanh bình... Ng... i... i... (Nh... c ph... m V... đây anh c... a Nguyễn H... n).

Ti... ng v... tay ran lên trong đám th... c khách khi cô ca sĩ ng... ng ti... ng hát kh... cúi đ... u đi lùi v... cu... i sân kh... u. Đám thính gi... đ... ng... ngoài đ... ng coi c... p nh... tôi không m... t ai v... tay h... t. H... đang b... n ch... i... n. Ê! th... ng nhóc này! Mà đ... p b... n h... t cái áo m... i c... a tao r... i... Tôi quay... i phía sau. M... t ng... i đàn bà m... t mày nhăn nhó đang cúi xu... ng ph... i m... t v... t... m trên cánh áo tr... ng. T... s... cha mày... Bà ta v... a nói v... a ng... ng lên làm tôi bi... t ngay không ph... i bà ch... i tôi. Cái th... ng nhóc đ... ng c... nh tôi trên b... t... ng, trong lúc xem nó ng... a ngáy thò chân đ... p phía sau, nhè đ... ng ngay áo bà đ... ng trên hè. Nó c... i gi... l... r... i xây... ng... i nh... y... t... trên b... t... ng xu... ng mi... ng nói: Đ... t! Hát v... y mà cũng đòi hát... Xong nó kéo th... ng em nó b... đi ch... khác ch... i. Tôi có ch... đ... ng r... ng h... n... l... i coi thêm hai màn di... n n... a, m... t màn k... ch... t... C... ng và m... t màn múa th... ng Đ... ng Lên S... n C... c r... i tôi cũng b... v... , v... a đi v... a nh... y c... ng lên b... t ch... c đi... u b... c... a m... y anh cán b... trong v... k... ch... t... C... ng tôi v... a xem, mi... ng hát: Sơn mì son, mì son t... mì...

Sáng hôm sau tôi đ... c ngh... T... t. Bu... i tr... a có th... y giáo Khuê c... a tôi... i thăm cha tôi. Th... y Khuê là th... y giáo đ... y môn Vi... t văn c... a tôi trong niên h... c tr... c, khi tôi còn... Sài Gòn h... c... p Đ... Th... t tr... ng trung h... c t... th... c Chi Lăng... ngã sáu Ch... L... n. Hè v... a r... i khi tôi theo chân cha tôi lên s... ng... Đà L... t thì th... y Khuê cũng r... i tr... ng Chi Lăng, th... y tìm đ... c m... t vi... c làm m... i... đây v... i ch... c v... qu... n đ... c đài phát thanh Đà L... t. T... ban công nhìn qua khách s... n Du Parc tôi

có thể nhìn thấy đài phát thanh chỉm 4 tầng lơ lửng bên cánh phố cùng cửa khách sạn Du Parc. Nói đến đài phát thanh Đà Lạt tôi lại nhớ tới trong khoảng thời gian này chúng tôi không quên đón nghe chương trình nhạc yêu cầu của đài này, phát thanh mới tuôn mới lượn, chương trình mới đến buổi mới bắt đầu nhạc ngoại quốc Paso Doble vui tươi rộn rã. Tuôn nào cũng với hai bản Đờng và Miền Bắc và Chỉu vàng do Tôn Thất Niêm hát đẹp đẽ thánh giá Đà Lạt yêu cầu như như. Mọi chi tiết sáu giờ hát vừa cao sang lại vừa trầm ấm của người ca sĩ tài tử này lan đi tới đài phát thanh này truyền khắp không gian mênh mông cao nguyên thềm vào hẻm và sầm sầm lòng người dân Đà Lạt; giờ hát có sự truyền cảm và quyên rũ đến ngày nay - tôi tin thế - sau hẻm nhà thơ K, nhạc người của Đà Lạt thu nào đã từng mới thời nghe Tôn Thất Niêm hát trên đài này, nay hẻm vẫn còn giờ nguyên mới xúc động khi nghe lại... chỉu nào áo tím... như quá... lòng thấy rộn ràng... nhạc người... Đờng và Miền Bắc bao cách xa ... Nhìn về đờng lại muôn khó khăn... Đây núi cao... Đây suối sâu... (Đờng và Miền Bắc) hoặc... đờng và lòng người tha phờng nh... Chỉu đến mới cô thôn vắng... Người yêu đến ngàn đời thừ chẳng... Ta nén đau thờng giờ giờ bối bối hoài... Thuyền chèo tới nơi đầu ngõ giờ giờ... (Chỉu vàng). Ca sĩ Niêm là anh rể tôi. Anh là y ch h tôi, ch Nguyễn, con gái lớn của bác Thủy. Anh Niêm không bao giờ là người hát chuyên nghiệp. Cha tôi mê giờ hát của anh làm có lần nói đùa: “Cháu hát hay thế thì theo nghề bác sĩ làm gì!”.

Thủy Khuê nói chuyện với cha tôi khoảng mới tôi mới giờ giờ. Thủy mang biếu cha tôi một chai rượu vang. Tôi mới giờ giờ của khi cha tôi tiễn Thủy về. Thủy tôi cha tôi mới giờ: “Thế này hay không? Đờng đó giờ? Sao không ra chào Thủy đi!”. Tôi cúi đầu nói li nhí trong miệng: “Chào Thủy!”. Cha tôi đưa mắt liếm tôi trong khi Thủy xoa đầu tôi nói: “Thế này mới giờ giờ môn Việt vẫn của tôi mới giờ! Không biết sau này có theo đờng nghề vẫn của bạn không?”.

Sau khi Thủy Khuê ra về cha tôi mới giờ giờ của chai rượu đưa chai lên cao chăm chú mới giờ giờ hàng ch nh trên chai rồi quay qua nói với mới tôi: “Chai rượu vang Bordeaux này mới giờ giờ đây... thế là Tết này mình có mới giờ giờ của chai rượu quý để khai xuân rồi...”.

Mới giờ mới Tết.

Tôi thừ c d y r t tr . Tiếng pháo nổ lại đ t xa. Nó ch v a đ th m vào trong giờ c m ch không đ s c lời tôi ra kh i giờ c n ng. Cho t i khi anh Tri u đ t m t phong pháo đùng ngay trên ban công nhà thì tôi choàng d y. Mùi pháo th m - mùi của Tết - t ngoài hiện p vào phòng ng . Tôi d i m t. Mọi người đã ch nh t trong b qu n áo mới. Ch Thoa nói:

– Em mới giờ qu n áo đi rồi còn mới giờ tu i c u m ch !

Tôi mới giờ qu n áo mới rồi qua phòng bên c nh. Hai phòng thông nhau qua ngã hành lang ban công. Phòng này bình thờng ch có mới giờ mình cha tôi . Cũng nh phòng bên c nh ch có mình tôi và ch Thoa. Nhạc Tết năm này có thêm mới tôi và anh Thạch từ Sài Gòn lên, anh Tri u h i y d y h c đ đ i Sóc Trăng cũng lên, thành thế hai gian phòng nh b ng tr thành ch t ch i. Phòng cha tôi có mới giờ cái lò s i nh ng không m y khi đ t. Trên vách t ng treo đ y nh ng giờ phong lan. B sa lông ch có đ c m t cái gh đ t tr c lò s i. Góc bu ng có mới giờ cái ph n g làm giờ ng ng , cũng dùng đ ăn c m thay bàn ăn. Cha tôi còn mới giờ b đ ng , ngoài khoác chỉ c áo choàng d y có giây th t ngang b ng, ông người u ng trà tàu trên gh sa lông. Mọi tôi đ u v n khăn b n chỉ c áo dài hung người trên ph n. Tr c m t bà là mới giờ cái tráp đ ng tr u cau, hai ba cái th u đ ng k o bánh. Các anh ch tôi đ ng quanh ph n, mới giờ người nào cũng nhóp nhép c n h t đ a. Tôi cúi xuống b c m t n m m t sen b mi ng. Mọi quay qua nói với cha tôi:

– Mình người xu ng ph n đây cho con nó còn mới giờ tu i.

Cha tôi người yên trên gh , không nhúc nhích. Ông nói:

– Các con mới giờ tu i m thì còn có tiễn mà tiêu Tết ch . Mới giờ tu i c u thì cũng nh không.

Một tôi cúi xuống mở cái chập lạy ra mở phong bao đỏ. Bà cầm một cái đĩa tay vịn phía anh Triêu. Anh cúi xuống toan cầm. Chờ Thoa nhấc:

– Không nói gì à?

Anh Triêu nói nhảm máy:

– Năm mới con chúc cậu mở được dãi dào sức khỏe, an khang, thảnh thơi vui vẻ, buôn bán phát tài...

Rồi anh ngơ ngác không biết nói gì hơn. Chờ Thoa bỏ:

– Ăn nói thế mà cũng đòi đi dãi hèn Việt vẫn.

Đến ngẩng lên cười là tôi, mở cửa dù chồm lí nhí nói vài câu, tôi cũng được mở tôi lì xì nhúng hai cái phong bì. Bà bỏ mở ngẩng lên:

– Thế ng út này hôm nay được thầy giáo khen, thế ông nó gặp đôi.

Thế là Tết này tôi có nhiệm vụ tiễn nhốt nhà đi đánh tam cúc và đánh bài. Mọi người bị mở xong chúng tôi ra ngoài ban công thì thầy ở bên kia đứng trên lầu hai của khách sạn Du Parc trước mặt cái cửa sổ mở rộng có một người đang giơ tay vịn qua vịn lại. Nhìn kỹ thì đó là bác Thầy tôi. Cha tôi cũng ra đứng ở hiên vịn tay chào lại bác. Thế là một người nhiên nhiên cho chúng tôi vì bác Thầy năm nay không hiểu vì lý do gì lại không ăn Tết với gia đình ở Sài Gòn mà lại một mình lên Đà Lạt ăn Tết với chúng tôi. Hình như bác Thầy và cha tôi vịn tay chào nhau buổi sáng mở một Tết Tết Bính Tuất 1956 ở lầu giỗ mãi trong ký ức tôi. Còn nhiên cái hình như y đứng vịn một đĩa bé 15 tuổi như tôi hỏi y không mang một ý nghĩa gì được biết. Nhưng nay, 52 năm sau, như lại hình như y tôi không thế nào không liên tưởng đến Hội nghề trừ bỏ Đà Lạt 1946 xảy ra đúng 10 năm trước đó, cha tôi là trưởng phái đoàn Việt Nam và bác Thầy tôi là cố vấn của đoàn. Khách sạn Du Parc này 10 năm trước đã là nơi trú ngụ của tất cả các nhân viên phái đoàn Việt Nam trong thời gian phái đoàn tham gia họp với Pháp tại hội trường của lycée Yersin Đà Lạt. Thời gian đó vào buổi chiều sau buổi giờ phút căng thẳng họp của hội nghề cha tôi và bác tôi tham gia ngồi uống rượu mở một cuộc họp Xuân Hội nghề trước thềm hiên của khách sạn Langbian. Bây giờ hội trường lại tôi thì hỏi biết đâu sẽ nhìn thấy một người của bác tôi vào dịp Tết năm nay chăng phải là sự tình cờ mà do sắp xếp trước của cha tôi mở bác lên Đà Lạt để hai anh em kết nối (riêng với nhau) 10 năm nhúng ngày lịch sử trước để đi dãi sống gió y.

Chúng tôi đang đánh tam cúc thì bác Thầy qua chơi. Bác ngẩng cao lên, mở sâu mày rậm mũi cao, trông bác như một ông tây. Bác bỏn bỏn đi đứng đứng vẻ, mở cánh tay gặp trước người, vung cái ống pipe khi nói chuyện. Nguyên là từng giám đốc bộ đội quân gia Việt Nam con người bác toát ra một vóc dáng bề thế nó làm lũ trẻ chúng tôi luôn luôn nhìn bác với cặp mắt e dè kính nể có phần nào xa cách gần như sợ hãi. Vì vậy người đánh bài với bác buổi sáng mở một Tết Tết năm nay lại mở tiên tôi nhìn thầy con người bình dân trong bác và thế đó mở lại như vẻ người bác của tôi, tôi thầy bác gần gũi hơn như trong tâm tưởng.

Thầy chúng tôi người đánh tam cúc bác nói:

– Dịp bỏ tam cúc đi! Đánh bài vui hơn...

Nói rồi bác vén hai gấu quần tây người xếp bỏ xuống chiếu. Chúng tôi bỏn người có thêm bác là năm. Anh Triêu trao bài. Bác hỏi có ai muốn làm “chồng” không, chờ có anh Triêu giơ tay. Bác nhúng anh tôi làm cái trước. Anh Triêu đang làm chồng người mở y vắn lên thì bác Thầy chìa hai con bài và giành làm nhà cái. Một chốc làm cái anh tôi thì hát bài Kiều Hoa: Thế người thay đi... chồng, kiếp sao sớm nay thì tàn... Tôi vì không thu được bài nên tôi chờ hai con bài của bác Thầy hỏi chờ Thoa:

– Lá bài có với con cá là thế nào?

– Đó là bát vắn. Lá kia là nhữ vẫn. Tám cửa hai là mở, mở to nhốt được làm chồng, hiểu chờ a?

Rồi chị quay qua nói với bác Thọ:

– Bác hên quá! Nhặt được bát mà lại không nhặt được!

Bác Thọ y bèn:

– Bác bắt con bát vẫn trên tráp, con nhai vẫn sau.

Tốt cười bèn lên:

– Trời! Sao bác lại quá vậy... tám mà bác nói thì đó “bên ng” là m.

Biết được cái “t” này của bác chúng tôi thọ ng. Khi thọ nhà cái chị rút có được một cây thì chúng tôi cảm thấy đó là con của. Đánh mà biết rõ cách chị bài của bác chúng tôi chị có một là thọ ng học hòa chị rút ít thua. Một tiếng đồng hồ sau bác tôi đồng lên nói:

– Tôi bây giờ hết tiền của bác rồi! Thôi không chị nữa.

Tốt cười tôi có đồng tiền mua một cái kèn Harmonica mới. Nhặt được đánh bắt này bây giờ tôi mới hiểu ra là Tốt đó bác đã cố tình đánh thua và tiền chúng tôi thọ ng được chính là tiền lì xì của bác, một hình thức cho tiền mừng tuôi hết số tiền của bác Thọ tôi.

Buổi trưa cha tôi mới bác Thọ y lại dùng cảm nhai ng bác nói có việc phải đi hôm sau trở lại. Chúng tôi quây quần ngồi trên mâm cơm đặt trên phở. Cơm có thịt kho dưa chua. Hai cái bánh chưng được cắt bẻng giã lát thành nhai ng miếng hình tam giác.

Tráp khi ăn cha tôi nói:

– Nào! Có chai rượu quý phải mở ra uống mừng xuân chị.

Rồi ông nhìn quanh tìm cái mở rượu. Không thấy cái mở rượu đâu ông quay qua hỏi mẹ tôi. Đặt đĩa dưa chua trên phở, mẹ tôi nói:

– Hình như ở trên lò sưởi này.

Nói rồi mẹ tôi tiến lại lò sưởi giơ tay lên bực cao để tìm. Bưng “xông” một cái. Chúng tôi giơ tay mình quay lại. Chai rượu quý đặt trên bực cao rồi xuống sàn vắng tan. Cha tôi lúc này đang ngồi trên ghế xa lông cảm nhai lò sưởi nhai ngay đây đây tay đồng đồng chai rượu u và trên sàn. Mẹ tôi cúi xuống cảm nhai chai đặt lên bàn. Chai rượu vang bực vôi đôi ngang chị của chai. Nhai cha tôi nhanh tay nên rượu trong chai vẫn còn gần đây. Nhai chúng tôi đồng biết là mình vẫn thọ y tinh đã vào trong rượu.

Chị Thoa giúp mẹ tôi quét dọn miếng thọ y tinh và lau chùi rượu trên sàn.

Cha tôi chai rượu trên bàn bèn hỏi:

– Còn chai này nữa. Sao không đem đi cho rồi.

Mẹ tôi nhìn chai rượu tiếc rồi nói:

– Rượu còn đây nguyên mà. Rượu đặt tiền chị có phải rồi đâu mà đem đi. Phải của trời!

– Uống vào để thọ y tinh nó của thọ ng bẻng hả?

Mẹ tôi trầm ngâm một lát rồi nói:

– Tôi có cách!

Bà xuống nhà bếp lúc lại một hôm mang lên nhà một cái phở lại đi tìm một cái chai rượu không đặt phở lên trên. Xong bà lấy thọ y tinh bông gòn bực trên phở và bực đồng trút rượu trong chai vôi lên trên miếng bông gòn. Mẹ tôi làm công việc trút rượu này rút chị m rãi và cảm nhai thọ n. Khi chai rượu được sang gần hết tôi chị của lại ít cảm nhai trong cái chai vôi rồi mang chai này vào bếp vứt thùng rác. Cha tôi nhìn mẹ tôi làm yên lặng không nói gì. Nhai rõ ràng là ông bực mình. Mẹ tôi nhìn cái mũi cau cau nhăn nhăn của cha tôi thì biết ngay là ông đang cáu, bà nói:

– Ông không uống thì để tôi uống. Rượu đặt thọ này mà không uống có phải của trời không chị.

– Bà thì chị nghĩ được cái lại nhai mà quên cái hôm nay. Lạ mà còn có miếng chai nó của vào bếp thì có phải chị thọ y không?

– Mình không thấy tôi làm à? Lúc kia thế này làm sao mà còn thấy tinh trong đó chứ?

Nói xong mẹ tôi tắt rót cho mình một nửa cốc nữa lên uống một hơi cạn. Rồi “khà” một cái bà mớm tôi khen rượu ngon như để chén chén cha tôi.

Quay sang mâm cơm mẹ tôi bảo chúng tôi:

– Uống đi. Ai uống được rượu uống. Mẹ cho phép đấy!

Anh Triết uống vài đũa rượu. Anh là một tay uống rượu chứ không thua cha tôi. Rót cho mình một cốc nữa anh nói với cha tôi:

– Con uống đi. Con chén chén là mẹ đã lúc kia rồi. Thấy tinh ngon hơn rượu nên uống xuống đây chai, lúc này con đã ý mẹ đã chén chén a lị chớ rượu này đây không trút qua. Như vậy là chén ăn rồi.

Cha tôi không nói gì. Lát sau ông mới lên tiếng:

– Uống rượu là để tìm cái thú. Uống mà vừa uống vừa lo thì uống làm gì. Con không uống vì có uống cũng sao không còn thấy ngon nữa. Không thấy ngon mà vẫn uống, nghĩa là uống chén vì tí chút thì rồi không nên.

Câu nói của cha tôi không có tí nào tác động đến tôi vì sau đó cả anh Thạch và tôi cùng đứng lên đòi uống.

Thật là cái chai rượu quý khai xuân thấy giáo Khuê uống cha tôi trong dịp Tết Bính Thân năm 1956 đó cha tôi không thấy uống thấy chén chén lý mẹ tôi gật.

Ngày trên xa lòng nhìn bên mẹ con tôi chia nhau uống sạch bách chai rượu vang lị say sả ăn nói huyền thiên ông chén yên lòng khi lúc đó.

Seattle, bên mâm Xuân Tết Sầu 2009.

Nguyễn Thị

